

Zaaknr. : 17.ZK00940

Kenmerk : 17AOIT0045

Barcode :

Jaarverslag 2016 en jaarplan 2017

Jaarverslag 2016 en jaarplan 2017 **Rekenkamercommissie waterschap Brabantse Delta**

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Jaarverslag 2016

- 1.1. Inleiding
- 1.2. Samenstelling rekenkamercommissie
- 1.3. Wat hebben we gedaan?
 - 1.3.1. Nationaal Bestuursakkoord Water
 - 1.3.2. Integraal werken
 - 1.3.3. Doelmatigheid en doeltreffendheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid
 - 1.3.4. Nazorgonderzoek Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta
 - 1.3.5. Effectiviteit watertoets
 - 1.3.6. Nazorgonderzoek Verbonden partijen
- 1.4. Wat heeft het gekost?

2. Jaarplan 2017

- 2.1. Inleiding
- 2.2. Nieuwe werkwijze
- 2.3. Groslijst en nieuwe onderwerpen
- 2.4. Wat gaan we doen?

Bijlage: overzicht uitgevoerde onderzoeken

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2016 en het jaarplan 2017 van de rekenkamercommissie van waterschap Brabantse Delta.

In 2016 heeft de rekenkamercommissie drie onderzoeksrapporten aan het algemeen bestuur aangeboden. Ook is een nazorgtraject uitgevoerd, waarbij onderzocht is in hoeverre de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport 'Subsidieverwerving bij Brabantse Delta' zijn uitgevoerd door het dagelijks bestuur. Dit jaar heeft de rekenkamercommissie het nazorgonderzoek voor het eerst zelf uitgevoerd. Hierdoor heeft de rekenkamercommissie kosten kunnen besparen en uiteraard is het ook boeiend om het nazorgonderzoek zelf uit te voeren. Een werkwijze die wij mogelijk ook in 2017 zullen voortzetten.

De rekenkamercommissie werkte in 2016 nog met een groslijst, waarop potentiële onderzoeksonderwerpen staan die door het vorige algemeen bestuur zijn aangedragen. De rekenkamercommissie vindt het belangrijk dat er onderzoeken worden uitgevoerd die ook uw algemeen bestuur van belang vindt. Daarom heeft in december en maart een gesprek plaatsgevonden tussen de rekenkamercommissie en de fractievoorzitters. Een constructief gesprek. Niet alleen is besproken hoe het algemeen bestuur meer betrokken kan raken bij het werk van de rekenkamercommissie. Ook zijn afspraken gemaakt om te komen tot een nieuwe lijst met onderzoeksonderwerpen. Het jaarplan 2017 is gebaseerd op deze nieuwe groslijst.

In het jaarplan 2017 ziet u dat de rekenkamercommissie in overleg met de fractievoorzitters, heeft gekozen voor een andere werkwijze. Voorheen voerde de rekenkamercommissie vooral diepgaande onderzoeken uit. De nieuwe werkwijze houdt in dat de rekenkamercommissie eerst begint met een quick scan en aan de hand van de uitkomsten hiervan, samen met de fractievoorzitters bepaalt of een nader onderzoek gewenst is.

In 2017 zullen wij ervaring opdoen met deze nieuwe werkwijze. Wij hebben er zin in en zien uit naar een intensievere samenwerking met het algemeen bestuur.

Wij wensen u veel leesplezier bij de terugblik op 2016 en de vooruitblik op 2017.

Namens de rekenkamercommissie
mr. C.M. de Graaf

Voorzitter

Hoofdstuk 1. Jaarverslag 2016

1.1. Inleiding

Met ingang van 2010 heeft het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta een rekenkamercommissie ingesteld. Haar doel is het algemeen bestuur een extra handvat te bieden om zijn controlerende taak uit te voeren en door middel van onderzoeken een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het algemeen bestuur. De rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen het waterschap.

De taak van de rekenkamercommissie is het toetsen van het door het waterschap gevoerde beleid op de volgende drie onderdelen:

1. Doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
2. Doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
3. Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?

Welke onderwerpen worden onderzocht en hoe de onderzoeken worden ingericht, wordt door de rekenkamercommissie zelfstandig bepaald. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen de rekenkamercommissie ten alle tijden verzoeken om een bepaald onderwerp nader te onderzoeken. Alle inkomende verzoeken worden in de rekenkamercommissie besproken. De rekenkamercommissie toetst deze verzoeken aan de criteria en bij een positieve beoordeling wordt het onderwerp opgenomen in de groslijst waarop alle potentiële onderzoeksonderwerpen staan vermeld. Meer informatie over de selectiecriteria en de groslijst vindt u in paragraaf 2.3. van het hierna opgenomen jaarplan.

De rekenkamercommissie houdt ook zelf bij wat er aan thema's speelt binnen het waterschap en binnen de waterschapswereld. Daarnaast oriënteert de rekenkamercommissie zich op het werk van andere rekenkamercommissies. Ook worden elk jaar de groslijsten opgevraagd bij de rekenkamercommissies van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel.

Met dit jaarverslag 2016 legt de rekenkamercommissie verantwoording af over haar werkzaamheden in 2016 en over de aanwending van het beschikbaar gestelde budget voor dat jaar.

1.2. Samenstelling rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit externe- en interne leden. De huidige samenstelling van de rekenkamercommissie is:

De heer mr. C.M. de Graaf, extern lid, voorzitter
Mevrouw I.M. Raaijmakers, MSc, RC, extern lid, plaatsvervangend voorzitter
De heer K.J. Burger, extern lid
Mevrouw drs. C.B.M.E. Franssen, intern lid
Mevrouw W. de Koning-Bogers bc, intern lid

Bij besluit van het algemeen bestuur van 23 maart 2016 zijn de externe leden van de rekenkamercommissie herbenoemd. De leden zijn voor verschillende periodes herbenoemd, waardoor niet alle externe leden op hetzelfde moment aftreden.

De interne leden van de rekenkamercommissie worden benoemd voor een periode gelijk aan de lopende zittingsduur van het algemeen bestuur.

Ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie is mevrouw mr. P.W. Lantink.

1.3. Wat hebben we gedaan?

Wij hebben in 2016 vier onderzoeksrapporten aan het algemeen bestuur uitgebracht, namelijk:

- *Nationaal Bestuursakkoord Water* (AB 27 januari 2016);
- *Integraal werken* (AB 20 april 2016);
- *Doelmatigheid en doeltreffendheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid* (AB 12 oktober 2016)
- *Nazorgonderzoek Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta* (AB 12 oktober 2016)

1.3.1. Onderzoek 'Nationaal Bestuursakkoord Water'

Doel en vraagstelling

In 2003 is het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekend, waarbij afspraken gemaakt zijn tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen in het kader van de wateropgaven. In dit NBW is afgesproken om het watersysteem in 2015 op orde te hebben en te houden. De afspraken zijn in 2008 geactualiseerd. Brabantse Delta heeft haar NBW-wateropgave beschreven in het Waterbeheerplan 2010-2015. De rekenkamercommissie toetst een jaar voor deze streefdatum, de stand van zaken van de afspraken uit het NBW.

Voor dit onderzoek is de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Hoe is het gesteld met de uitvoering en het doelbereik van het op Waterschap Brabantse Delta betrekking hebbende deel van de nationale wateropgave, zoals geformuleerd in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)?

Aanbevelingen

In het onderzoeksrapport worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Door diverse gemeente genoemde verbeterpunten, leiden tot de volgende aanbevelingen.
 - a. Kijk met een breder perspectief naar processen en projecten.
 - b. Denk mee in oplossingen streef niet alleen naar een juiste vergunningenprocedure.
 - c. Spreek met één mond, wees flexibeler en heb aandacht voor het op peil houden van kennis en kunde.
 - d. Maak tijdig goede afspraken over beheer en de kosten daarvan.
 - e. Zorg ervoor dat middelen worden vrijgemaakt voor ad hoc situaties.
2. Gebruik een standaard-methodiek voor evaluaties van (grote) projecten
3. Het verdient aanbeveling om ook tussentijds, dat wil zeggen tussen de periodieke toetsingen door, inzicht te geven in de (mate van) doelbereiking teneinde de aansturing, inrichting en uitvoering van het programma eventueel bij te stellen. Het dagelijks bestuur zou in overleg met het algemeen bestuur moeten treden omtrent de manier waarop het algemeen bestuur tussentijds geïnformeerd wenst te worden.

Bestuurlijke reactie

Het dagelijks bestuur geeft in zijn bestuurlijke reactie aan een aantal van deze verbeterpunten voor de ambtelijke organisatie, te herkennen. Het dagelijks bestuur is van mening dat het algemeen bestuur via de voortgangsrapportages in de Kadernota, de managementletters, bestuurlijke projectevaluaties en discussies in de Commissie watersystemen, voldoende op de hoogte wordt gehouden van de voortgang van het programma.

Besluit algemeen bestuur

In de vergadering van het algemeen bestuur van 27 januari 2016 heeft het algemeen bestuur het volgende besloten:

Het algemeen bestuur geeft het dagelijks bestuur de opdracht om vóór 1 december 2016 het algemeen bestuur te rapporteren over de uitwerking van de door de gemeenten aangedragen verbeterpunten die zijn opgenomen in het rapport NBW van de rekenkamercommissie

1.3.2. Onderzoek 'Integraal werken'

Doel en vraagstelling

De rekenkamercommissie heeft in het lopende onderzoek naar de uitvoering van het Nationaal Bestuursakkoord Water geconstateerd dat het waterschap werkt met integrale doelstellingen, maar heeft zich tegelijkertijd de vraag gesteld in hoeverre integraal wordt gewerkt in projecten en programma's. Geconstateerd is dat integraal werken niet de standaard werkwijze is van de organisatie. Het waterschap is functioneel ingericht en de vraag is of het management- en stuurmodel van het waterschap daar voldoende wijziging in brengt met het oog op het integraal werken.

Het doel van het onderzoek van de rekenkamercommissie is: *Inzicht verkrijgen in de mate van integraliteit van het beleid en de uitvoering en de gevolgen daarvan voor de bestuurlijke setting (algemeen bestuur en dagelijks bestuur), de begroting en de organisatie van het waterschap Brabantse Delta.*

De centrale vraagstelling die de rekenkamercommissie daarbij heeft geformuleerd, luidt:

In hoeverre zijn het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de organisatie van het waterschap Brabantse Delta toegerust qua instrumentarium en governance, en/of ingesteld om het integraal werken te beoordelen?

Aanbevelingen

In het onderzoeksrapport worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. De omschrijving van integraal werken, zoals in dit rapport is opgenomen, over te nemen en te gebruiken bij toekomstige beraadslaging en keuzes, en het dagelijks bestuur te vragen dit ook te doen en te laten doorwerken in de organisatie;
2. Het dagelijks bestuur te verzoeken om:
 - een voorstel te doen voor de inhoudelijke uitwerking van het begrip integraal werken, zodat het als richtsnoer kan werken bij inhoudelijke afwegingen en keuzes.
 - een pilotproject waarin bewust getracht wordt om vorm en inhoud te geven aan optimaal integraal werken.
 - de koerswijziging van beperking tot deelname aan initiatieven tot projecten van derden te heroverwegen en in elk geval te borgen dat het waterschap daarbij integraal blijft opereren.
 - beslisdocumenten zodanig in te richten dat het algemeen bestuur op een efficiënte en effectieve wijze inzicht krijgt in de wijze waarop integraal wordt gewerkt.
 - in de planning&control-documenten de financiële cijfers te koppelen aan integrale werkwijzen en daarop prestatie-indicatoren te formuleren.
3. Bij de eventuele invoering van een commissiestructuur in het kader van Bestuurlijke Vernieuwing te komen tot een open en gebiedsgerichte structuur.

Bestuurlijke reactie

Het dagelijks bestuur geeft in zijn bestuurlijke reactie aan dat de omschrijving van integraal werken op het eerste gezicht een redelijke complete beschrijving lijkt die goed hanteerbaar is voor het toepassen van integraal werken in het realiseren van de waterschapsmissie- en doelen. Het dagelijks bestuur neemt de aanbeveling over om op basis van de definitie een inhoudelijk kompas voor de organisatie op te stellen om integraal werken te laten landen/beklijven. De overige aanbevelingen worden door het dagelijks bestuur niet overgenomen.

Besluit algemeen bestuur

In de vergadering van het algemeen bestuur van 27 januari 2016 heeft het algemeen bestuur het volgende besloten:

Het algemeen bestuur neemt het voorgestelde besluit van de rekenkamercommissie niet over maar sluit zich aan bij de bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur van 22 februari 2016 over de aanbevelingen en verzoekt het dagelijks bestuur daar verder, zo nodig, vervolg aan te geven.

1.3.3. Onderzoek 'Doeltreffendheid en doelmatigheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid

Doel en vraagstelling

Voor de uitvoering van haar taken maakt waterschap Brabantse Delta, naast de inzet van haar eigen personeel, gebruik van inkoop, aanbesteding en inhuur. In het bestuursakkoord met de titel 'Onze Koers', zijn hierover de volgende passages opgenomen:

- "Waterschap Brabantse Delta blijft onverminderd werken aan de kostenbeheersing en efficiencyverbetering, zowel binnen de context van 'Winnend Samenwerken' alsook 'in eigen huis'. Er wordt niet gestuurd op enkel formatieplaatsen, maar op integrale kostprijs. Dit betekent een mix van eigen personeel, inhuur en uitbesteding.
- Wij vinden het van belang om steeds de juiste aanbestedingsvorm te kiezen. Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringen gaan we het gesprek aan met het bedrijfsleven over de verdere verbetering van aanbestedingen en vermindering van aanbestedings- en transactiekosten".

De rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van het waterschap. Rechtmatigheid valt buiten de scope van dit onderzoek.

De hoofdvragen van het onderzoek zijn:

1. In welke mate is het inkoop- en aanbestedingsbeleid van waterschap Brabantse Delta voor de uitvoering van opdrachten voor het waterschap doelmatig en doeltreffend. Zie hiervoor paragraaf 3 van deze samenvatting.
2. In hoeverre wordt daarbij invulling gegeven aan duurzame inkoop, fair trade, innovatie, sociaal ondernemerschap en de afspraken opgenomen in het bestuursakkoord Onze Koers?
3. En in welke mate kan het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

Bevindingen en aanbevelingen

In het onderzoek zijn de volgende bevindingen geconstateerd:

1. Het algemeen bestuur heeft kaders gesteld: er is vastgesteld inkoop- en aanbestedingsbeleid. Maar dat is niet (goed) bekend bij het algemeen bestuur.
Het dagelijks bestuur levert informatie (vanuit de informatieplicht) en gaat er vanuit in een behoefte te voorzien omdat er geen signalen zijn dat het tegendeel het geval is. Het zou helpen als het dagelijks bestuur in gesprek ging met het algemeen bestuur over de bruikbaarheid van informatie. Zodat het gesprek van twee kanten wordt gevoerd.
2. Duurzame inkoop en innovatie zijn verankerd in het beleid; fair trade en sociaal ondernemerschap niet. Indien het algemeen bestuur fair trade en sociaal ondernemerschap belangrijke criteria vindt bij inkoop- en aanbestedingen, dan zal het deze bestuurlijke aandachtspunten moeten operationaliseren en in het beleid verankeren.

In het onderzoek worden de volgende aanbevelingen voor het algemeen bestuur gedaan:

1. Voer op korte termijn binnen het bestuur het gesprek over inkoop- en aanbestedingen, gekoppeld aan de lopende actualisering van inkoop- en aanbestedingsbeleid.
2. Gebruik dit gesprek om 1) inhoudelijk op de hoogte te komen en doelstellingen te delen en 2) om de informatiebehoefte scherp te krijgen.
3. Indien van toepassing: operationaliseer bestuurlijke aandachtspunten in beleid zodat de ambtelijke organisatie er mee kan werken.

Bestuurlijke reactie

Het dagelijks bestuur geeft in zijn bestuurlijke reactie aan het jammer te vinden dat het inkoop- en aanbestedingsbeleid in het onderzoek wordt gekwalificeerd als 'redelijk', omdat er ten tijde van de onderzoeksperiode nog geen formele procesbeschrijving aanwezig was. Deze procesbeschrijving is er inmiddels wel. Naar de mening van het DB is de grote vooruitgang die de organisatie de afgelopen jaren heeft gemaakt op de inhoudelijke kant – die tevens model staat bij de andere Brabantse waterschappen, hiermee onderbelicht.

Het dagelijks bestuur merkt op dat in het introductieprogramma AB 2015, één van de aangeboden verdiepingssessies het 'inkoop- en aanbestedingsbeleid' was. Wegens het beperkte aantal inschrijvingen, is deze sessie niet doorgegaan. Het dagelijks bestuur geeft aan uiteraard bereid te zijn het algemeen bestuur, hierin alsnog te faciliteren en stelt voor hiermee aan te sluiten bij de lopende herziening van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Het dagelijks bestuur constateert dat de aanbevelingen met betrekking tot professionalisering van contractmanagement aansluit bij de reeds lopende ontwikkelingen.

Besluit algemeen bestuur

In de vergadering van het algemeen bestuur van 12 oktober 2016 heeft het algemeen bestuur het volgende besloten:

- 1. geeft het dagelijks bestuur de opdracht om op korte termijn met het algemeen bestuur het gesprek te voeren over inkoop- en aanbestedingen, gekoppeld aan de actualisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid;**
- 2. gebruikt dit gesprek om 1) inhoudelijk op de hoogte te komen en doelstellingen te delen en 2) om de informatiebehoefte van het algemeen bestuur scherp te krijgen;**
- 3. (indien van toepassing); geeft het dagelijks bestuur opdracht aandachtspunten in het beleid te operationaliseren, zodat de ambtelijke organisatie er mee kan werken.**

1.3.4. Nazorgonderzoek 'Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta'

Doel

In artikel 12 van het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie is opgenomen dat de rekenkamercommissie twee jaar nadat zij een rapport aan het algemeen bestuur heeft aangeboden, een onderzoek zal uitvoeren naar de effecten van de conclusies en aanbevelingen uit het door haar aangeboden rapport. Ook wel het 'na(zorg)traject' genoemd. Dit jaar is het nazorgonderzoek uitgevoerd voor het onderzoek 'Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta'. Het uitvoeren van nazorgonderzoek ziet de rekenkamercommissie als een belangrijk instrument om de controlerende taak van het algemeen bestuur te ondersteunen.

Op 13 november 2013 presenteerde de rekenkamercommissie het rapport 'Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta' in de vergadering van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta.

Aanbevelingen

De rekenkamercommissie concludeert in de rapportage dat in zijn algemeenheid op goede wijze uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen in het oorspronkelijk rapport. Zeker is dit het geval bij het vastgestelde subsidiebeleid waarin rollen en processen goed zijn vastgelegd.

De rekenkamercommissie doet in haar rapportage de volgende aanbeveling aan het algemeen bestuur: Vraag het dagelijks bestuur het nieuwe subsidiebeleid binnen 5 jaar te evalueren en neem daarin mee de mogelijkheid van een second opinion en de tijdige signalering van moeilijkheden bij subsidieverwerving of – verantwoording.

Bestuurlijke reactie

Het dagelijks bestuur geeft in de bestuurlijke reactie aan de aanbeveling van de rekenkamercommissie ter steunen.

Besluit algemeen bestuur

In de vergadering van het algemeen bestuur van 12 oktober 2016 heeft het algemeen bestuur het volgende besloten:

Het algemeen bestuur neemt het rapport voor kennisgeving aan.

1.3.5. Effectiviteit watertoets

Doel en vraagstelling

In het jaarplan 2016 heeft de rekenkamercommissie aangekondigd een quick scan uit te voeren naar de effectiviteit van de watertoets door waterschap Brabantse Delta. Het is de eerste keer dat de rekenkamercommissie een quick scan uitvoert in plaats van een uitgebreid onderzoek. De uitkomsten van deze quick scan worden aan het algemeen bestuur voorgelegd via een rekenkamercommissiebrief.

Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de effectiviteit van de watertoets voor het waterschap. Dit doel valt uiteen in drie subdoelen, namelijk inzicht in:

- de factoren die samen de effectiviteit van de watertoets bepalen;
- de watertoetsen die het waterschap de afgelopen drie jaar heeft uitgevoerd;
- de kwaliteit van de watertoetsen door middel van representatieve casuïstiek.

Begin november 2016 is gestart met dit onderzoek. De resultaten van het onderzoek en de uitkomsten van de behandeling door het algemeen bestuur worden in het jaarverslag 2017 opgenomen.

1.3.6. Nazorgonderzoek verbonden partijen

In december 2016 is gestart met dit onderzoek. De resultaten van het onderzoek en de uitkomsten van de behandeling door het algemeen bestuur worden in het jaarverslag 2017 opgenomen.

1.4. Wat heeft het gekost?

Het budget van de rekenkamercommissie bedroeg in 2016:

Presentiegelden	€ 7.110,-
Advieskosten	€ 59.529,-
Totaal	€ 66.639,-

Hieronder is een gespecificeerd overzicht opgenomen van de uitgaven (incl. btw) in 2016:

Onderzoek Integraal werken	€ 5.677,-
Onderzoek Inkoop- en aanbestedingsbeleid	€ 24.973,-
Nazorgtraject Subsidieverwerving	€ 1.626,-
Quick-scan watertoets	€ 8.470,-
Presentiegeld voorzitter en leden (incl. reiskosten)	€ 9.143,-
Totale uitgaven	€ 49.889,-

Presentiegelden

In 2016 heeft de rekenkamercommissie 9 maal vergaderd. Daarnaast is een lid van de rekenkamercommissie drie maal bij een vergadering van het algemeen bestuur geweest om een rapport van de rekenkamercommissie toe te lichten. Ook heeft de rekenkamercommissie in december 2016 een gesprek gevoerd met de fractievoorzitters.

Toelichting overschot budget

De rekenkamercommissie legt ieder jaar verantwoording af van de besteding van het budget van de rekenkamercommissie in haar jaarverslag. De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat in de begroting 2016, naast de advieskosten, een apart budget is opgenomen voor de presentiegelden voor de rekenkamercommissie. Daardoor stijgt het totale budget van de rekenkamercommissie in 2015 van € 58.650,- naar € 66.639,- in 2016. De rekenkamercommissie is altijd uitgegaan van de situatie dat de presentiegelden ten laste van het budget van de rekenkamercommissie worden gebracht en dat er geen apart budget beschikbaar is voor de presentiegelden. De rekenkamercommissie heeft bij het dagelijks bestuur gemeld dat het budget van de rekenkamercommissie in 2016 onbedoeld is verhoogd. Het budget is met ingang van 2017 aangepast.

Hoofdstuk 2. Jaarplan 2017

2.1. Inleiding

In dit jaarplan geeft de rekenkamercommissie aan welke onderwerpen in 2017 onderzocht zullen worden. Het begin van 2017 is door de rekenkamercommissie gebruikt om in overleg met het algemeen bestuur te komen tot een nieuw lijst met onderzoeksonderwerpen, waarvoor commitment van het algemeen bestuur is. Dit heeft wel tot gevolg dat het eerste onderzoek pas eind mei wordt gestart. Het nazorgonderzoek 'verbonden partijen' dat eind 2016 is gestart, is in het eerste kwartaal afgerond.

2.2. Nieuwe werkwijze

In overleg met het algemeen bestuur is met ingang van dit jaar gekozen voor een andere werkwijze. Tot nu toe voerde de rekenkamercommissie uitgebreid onderzoek uit naar een bepaald onderzoeksonderwerp. Het algemeen bestuur heeft de rekenkamercommissie verzocht altijd eerst een kort onderzoek naar een bepaald onderzoek te doen (quick scan) en op basis daarvan aan de fractievoorzitters advies te vragen of de uitkomsten van de quick scan aanleiding geven om een nader onderzoek uit te voeren.

De rekenkamercommissie gebruikt het overleg met de fractievoorzitters als klankbord. Dit overleg is geen officieel gremium binnen het waterschap.

2.3. Groslijst en nieuwe onderwerpen

Vanaf de oprichting van de rekenkamercommissie in 2010, heeft de rekenkamercommissie met een groslijst gewerkt met onderwerpen die het algemeen bestuur destijds heeft aangedragen. Inmiddels is er een nieuw algemeen bestuur, die de rekenkamercommissie verzocht heeft met een voorstel te komen voor nieuwe onderzoeksonderwerpen. Het algemeen bestuur heeft de rekenkamercommissie verzocht, bij het opstellen van een lijst met potentiële onderzoeksonderwerpen vooral te kijken naar de onderzoeken die door de rekenkamercommissies van andere waterschappen zijn uitgevoerd. Begin maart van dit jaar heeft de rekenkamercommissie een voorstel met een top vijf van onderzoeksonderwerpen voorgelegd aan het algemeen bestuur (de fractievoorzitters). Deze vijf onderwerpen zijn opgenomen in onderstaande nieuwe groslijst.

In paragraaf 2.2. van het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie zijn de volgende criteria opgenomen ten behoeve van de prioriteitenstelling van de onderzoeken. De onderwerpen van onderzoek (niet cumulatief):

- gaan over zaken die voor het waterschap te beïnvloeden zijn;
- zijn maatschappelijk relevant;
- hebben een groot financieel belang;
- sluiten aan op de visie, doelen en beleidsprioriteiten van het waterschap;
- hebben een politiek-bestuurlijk belang;
- leveren bruikbare leereffecten op voor het algemeen en dagelijks bestuur;
- spelen ook bij andere waterschappen;
- leveren een snel onderzoeksresultaat op;
- worden (tzt) verspreid over meerdere beleidsterreinen.

Bij de totstandkoming van de groslijst zijn deze criteria gehanteerd.

GROSLIJST 2017 (onderwerpen in willekeurige volgorde)

Onderwerp		Toelichting
1	Baggerbeleid	De inzet van het instrument baggeren heeft een groot financieel belang en een groot maatschappelijk belang. In het rapport bedrijfsvergelijkingen Baggeren 2015 van de Unie van Waterschappen, is een vergelijking gemaakt tussen de baggerprocessen van de verschillende waterschappen. Dit betreft het baggerseizoen 2014/2015. De conclusies en kansen die zijn opgenomen in het rapport, kunnen in een quick scan verkend worden.
2	Kaderstellende rol algemeen bestuur bij integrale EVZ-projecten	In het Waterbeheerplan 2016-2021 is aangegeven dat de komende planperiode het waterschap er naar streeft ongeveer 45% deeltrajecten EVZ volledig in te richten. Onderzoek naar het aanreiken van handvatten aan het AB voor zijn kaderstellende- en controlerende taak bij integrale EVZ-projecten.
3	Samenwerking Vlaanderen	Begin 2015 is het samenwerkingscharter voor operationeel waterbeheer in de grensstreek van de provincie Antwerpen en de waterschappen De Dommel en Brabantse Delta ondertekend. Het betreft een intentieverklaring voor het versterken van de afstemming en samenwerking voor doelmatig waterbeheer voor grensoverschrijdende en grensvormende waterlichamen. Kortom samenwerking met Vlaanderen wordt steeds belangrijker, maar hoe verloopt deze samenwerking. Onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de grensoverschrijdende samenwerking met Vlaanderen.
4	Meerjareninvesteringsprogramma	Het meerjareninvesteringsplan is het planningsinstrument van het waterschap Brabantse Delta. Het doel van het meerjareninvesteringsplan is het geven van inzicht in de voorgenomen investeringen voor de komende jaren. Doel onderzoek: inzicht geven in de opzet, de dekking en de uitvoering van de meerjaren-investeringsplannen.
5	Discrepantie afvalwater en zuiveringsheffing	Discrepantie geeft aan dat er een groter vuilvracht inwonerequivalenten in de riolering wordt geloosd en naar de rwzi wordt gepompt dan uit inventarisatie van het aantal op de riolering aangesloten woningen en bedrijven blijkt. In het rapport bedrijfsvergelijkingen Zuiveringsbeheer 2015 van de Unie van Waterschappen wordt niet ingegaan op de oorzaken en redenen van de discrepantie en keuzes per waterschap. Door middel van uitvoering van een quick scan kan hier meer inzicht in worden gekregen.

2.4. Wat gaan we doen?

De in de groslijst opgenomen vijf onderzoeksonderwerpen zijn in maart van dit jaar besproken met de fractievoorzitters. Zij hebben namens hun fractie aangegeven welke onderwerpen zij belangrijk vinden in deze groslijst. Kenmerkend voor de rekenkamercommissie is haar onafhankelijke positie. Dit betekent dat de rekenkamercommissie zelf bepaalt welke onderwerpen onderzocht worden. De rekenkamercommissie neemt in haar overwegingen om tot een bepaalde keuze van een onderwerp te komen, wel de voorkeuren van de fracties mee.

De rekenkamercommissie is van plan in 2017 de volgende onderzoeken uit te voeren.

1. Quick scan Baggerbeleid

De inzet van het instrument baggeren heeft een groot financieel belang en een groot maatschappelijk belang. Daarnaast behoort het tot de kerntaken van het waterschap en is het onderdeel van de waterschapsvisie 'droge voeten'. Het baggeren is van oudsher ingegeven in het kader van de waterkwantiteit en -doorstroming. Dit type baggerwerkzaamheden wordt doorgaans aangeduid als onderhoudsbaggeren. Op basis van veranderde Europese en nationale wetgeving op het gebied van water en bodem is de context van de baggerwerkzaamheden veranderd. Voor waterschappen zijn er andere verantwoordelijkheden en taken bij gekomen. Waterschappen stellen zich in de huidige tijd ook ambities voor de omgevingskwaliteit en de waterkwaliteit.

In het rapport bedrijfsvergelijkingen baggeren 2015 van de Unie van Waterschappen, is een vergelijking gemaakt tussen de baggerprocessen van de verschillende waterschappen. Dit betreft het baggerseizoen

2014/2015. De rekenkamercommissie wil in een quick scan de conclusies en kansen die zijn opgenomen in het rapport, nader verkennen ten aanzien van de situatie bij waterschap Brabantse Delta.

Centrale onderzoeksvraag: In hoeverre zijn de kansen opgenomen in het rapport Bedrijfsvergelijkingen 2015 van toepassing voor waterschap Brabantse Delta en wat is de stand van zaken bij het waterschap ten aanzien van deze kansen?

In de vergadering van de rekenkamercommissie van 18 mei 2017 heeft een selectie van het onderzoeksbureau plaatsgevonden. Het onderzoek is inmiddels gestart.

2. Nazorgonderzoek 'Tot de kern – kerntaken van waterschap Brabantse Delta'

Op 25 februari 2015 heeft de rekenkamercommissie aan het algemeen bestuur het rapport 'Tot de kern – kerntaken van waterschap Brabantse Delta' aangeboden.

In dit nazorgonderzoek onderzoekt de rekenkamercommissie wat is gedaan met de destijds door de rekenkamercommissie gedane aanbevelingen. Dit onderzoek wordt door de rekenkamercommissie zelf uitgevoerd.

3. Samenwerking met Vlaanderen

De rekenkamercommissie wil als derde onderzoeksonderwerp 'Samenwerking met Vlaanderen' onderzoeken. Het algemeen bestuur heeft aangegeven dit onderwerp graag met de rekenkamercommissie van waterschap De Dommel uit te voeren. De rekenkamercommissie heeft inmiddels een verzoek hiertoe voorgelegd aan de rekenkamercommissie van De Dommel.

4. Overige onderwerpen

Met het algemeen bestuur is afgesproken dat zij tussentijds de rekenkamercommissie kan verzoeken een quick scan uit te voeren naar actuele onderwerpen die bijvoorbeeld in het algemeen bestuur aan de orde zijn.

Bijlage Overzicht uitgevoerde onderzoeken

Bestuur bij grote projecten (2011, juni)

Samenwerking in de afvalwaterketen (2011, december)

Vergunningverlening en handhaving (2012, mei)

Belastingssystematiek, valt er te kiezen? (2013, maart)

Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta (2013, oktober)

Van grip en samenhang, 'In control' bij verbonden partijen (2014, september)

Tot de Kern. Kerntaken van waterschap Brabantse Delta (2015, februari)

Nationaal Bestuursakkoord Water (2015, december)

Integraal werken (2016, april)

Doelmatigheid en doeltreffendheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid (2016, september)

Rapportage nazorgtraject Bestuur bij grote projecten (2013, november)

Rapportage nazorgtraject doeltreffendheid en doelmatigheid van het OAS programma (2014, oktober)

Rapportage nazorgtraject Vergunningverlening en handhaving (2015, mei)

Rapportage nazorgtraject Subsidieverwerving bij waterschap Brabantse Delta (2016, september)